

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.2.2022 r.
COM(2022) 66 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO**

w sprawie godnej pracy na całym świecie

na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i trwałej odbudowy

*„[P]rowadzenie globalnych interesów i handlu to działania dobre i pożyteczne.
Nie mogą one jednak odbywać się kosztem ludzkiej godności i wolności. [...]
Prawa człowieka nie są na sprzedaż – za żadną cenę”.*

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen
Orędzie o stanie Unii, 15 września 2021 r.

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z najnowszymi globalnymi szacunkami¹ 160 mln dzieci na całym świecie to dzieci pracujące. Jest to jedno na dziesięcioro dzieci na świecie, a ich liczba rośnie. Prawie połowa z tych dzieci wykonuje niebezpieczną pracę. Jednocześnie 25 mln osób na całym świecie² znalazło się w sytuacji pracy przymusowej. Dane te jaskrawo przypominają, że godna praca nadal nie jest faktem dla setek milionów ludzi na świecie, pomimo wyraźnego zaangażowania społeczności międzynarodowej w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Jednocześnie światowe megatrendy szybko zmieniają świat pracy. Siłą napędową tych zmian są: postęp technologiczny, kryzys środowiskowy i klimatyczny, zmiany demograficzne i globalizacja. Przemiany te mają potencjał generowania wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych możliwości zatrudnienia, ale w niektórych przypadkach mogą również przyczynić się do obniżenia standardów pracy.

Propagowanie godnej pracy nabiera coraz większego znaczenia w kontekście międzynarodowym, w szczególności poprzez pracę Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ)³ i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), ale także w ramach grup państw G-7 i G-20⁴. Międzynarodowe zobowiązania i wytyczne⁵ odzwierciedlają rosnące obawy, że globalizacja nie zawsze odbywa się w sposób zrównoważony, i odnoszą się w tym względzie do roli korporacji.

UE jest zaangażowana w kształtowanie globalnej agendy na rzecz godnej pracy i promowania ukierunkowanej na człowieka przyszłości pracy. UE dąży do promowania godnej pracy zarówno w kraju, jak i na całym świecie zgodnie z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego

¹ Sprawozdanie MOP/UNICEF dotyczące pracy dzieci, czerwiec 2021 r. (<https://data.unicef.org/resources/child-labour-2020-global-estimates-trends-and-the-road-forward/>).

² <https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/lang--en/index.htm>

³ w Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. po raz pierwszy opisano uniwersalną koncepcję godnej pracy; w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ONZ zobowiązano się do osiągnięcia godnej pracy dla wszystkich do 2030 r.; a przyjęta w 2019 r. Deklaracja na rzecz przyszłości pracy z okazji stulecia MOP zawiera ukierunkowane na człowieka podejście do reagowania na prowadzące do transformacji zmiany spowodowane innowacjami technologicznymi, przemianami demograficznymi, zmianą klimatu i globalizacją (<https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/mission-and-objectives/centenary-declaration/lang--en/index.htm>).

⁴ Zob. komunikat ze szczytu grupy G-7 w Carbis Bay z 13 czerwca 2021 r.

⁵ w tym np. Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka z 2011 r., Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych z 2011 r. oraz Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej MOP z 2017 r.

rozwaju 2030. Plan działania w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych⁶, który przyjęto z zadowoleniem na szczycie w Porto w maju 2021 r., przyczyni się do realizacji tych celów.

Jako odpowiedzialny podmiot na arenie międzynarodowej, wspierający uniwersalne wartości, jakimi są prawa człowieka, a także jako główna potęga gospodarcza, UE zajmuje zdecydowane stanowisko w sprawie utrzymania i aktualizacji wielostronnego globalnego ładu opartego na zasadach⁷, w tym międzynarodowych norm pracy, zgodnie z koncepcją otwartej strategicznej autonomii⁸ i z Global Gateway⁹.

Gospodarka UE jest połączona z milionami pracowników na całym świecie za pośrednictwem globalnych łańcuchów dostaw, podczas gdy konsumenci w UE w coraz większym stopniu wymagają produktów, które są produkowane w sposób zrównoważony i sprawiedliwy, zapewniający godną pracę tym, którzy je produkują. Zgodnie z tym, co znalazło odzwierciedlenie w debatach podczas konferencji w sprawie przyszłości Europy, obywatele europejscy oczekują, że UE podejmie działania, a Komisja poważnie traktuje tę odpowiedzialność. W interesie unijnych pracowników i przedsiębiorstw, a także odpowiedzialnych podmiotów publicznych i prywatnych na całym świecie leży również wzmocnienie poszanowania godnej pracy w wymiarze globalnym, a tym samym uniknięcie równania w dół opartego na modelu przyciągania inwestycji przez obniżanie standardów ochrony pracy.

Pandemia COVID-19 pogłębiła nierówności w dochodach i na rynku pracy¹⁰ oraz w nieproporcjonalny sposób dotknęła kobiety i grupy szczególnie wrażliwe i znajdujące się w niekorzystnej sytuacji, takie jak młodzież i dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, pracownicy migrujący i pracownicy zatrudnieni w gospodarce nieformalnej. Pandemia pogorszyła bezpieczeństwo i higienę pracy oraz korzystanie z podstawowych praw pracowniczych¹¹ i uwypukliła pilną potrzebę propagowania godnej pracy, także w globalnych łańcuchach dostaw.

Miliony pracowników cierpią z powodu szkodliwych dla zdrowia i życia miejsc pracy i z powodu ubóstwa pracujących, zbyt długiego czasu pracy, dyskryminacji, nękania i przemocy, w tym przemocy ze względu na płeć, bez wolności zrzeszania się¹². Szczególnie

⁶ COM(2021) 102 final z 4.3.2021

⁷ Zob. wspólny komunikat w sprawie zwiększenia wkładu UE w multilateralizm oparty na zasadach, w którym podkreślono znaczenie multilateralizmu dla sprawiedliwej i trwałej odbudowy, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021JC0003&from=EN>

⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2021-strategic-foresight-report_en

⁹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/joint_communication_global_gateway.pdf

¹⁰ Na przykład w ósmym wydaniu monitora MOP: „COVID-19 and the world of work” [„COVID-19 i świat pracy”] ostrzega się, że bez konkretnego wsparcia finansowego i technicznego między krajami rozwiniętymi a rozwijającymi utrzymają się „poważne rozbieżności” pod względem poprawy sytuacji w sferze zatrudnienia.

¹¹ <https://www.ilo.org/infostories/en-GB/Campaigns/covid19/globalcall#covid-impact>

¹² Około 21 % wszystkich pracowników żyło w ubóstwie w 2018 r., https://ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_696387.pdf podczas gdy kryzys związany z COVID-19 mógł spowodować wzrost liczby osób żyjących w skrajnym ubóstwie z 71 mln do 100 mln osób, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_762534.pdf; każdego roku 1,9 mln osób umiera, a 360 mln osób cierpi z powodu wypadku, a szacuje się, że czas pracy 479 mln pracowników jest wydłużony i wynosi 55 godzin tygodniowo lub więcej, <https://www.ilo.org/global/topics/safety-and-health-at-work/lang--en/index.htm>.

dotyczy to osób pracujących w sektorach pracochłonnych, takich jak rolnictwo, rybołówstwo i przemysł włókienniczy. Złe warunki życia i pracy wiążą się z różnymi czynnikami, takimi jak stan rozwoju gospodarczego, niski poziom prawodawstwa w zakresie ochrony pracy i ochrony socjalnej¹³, problemy z egzekwowaniem prawa, nieskuteczna administracja publiczna i nieodpowiedzialne praktyki biznesowe.

Perspektywa asymetrycznego ożywienia gospodarczego na świecie może jeszcze bardziej pogorszyć złe warunki i pogłębić złą sytuację. Państwa dążą do „lepszego odbudowywania” i wdrożenia przejścia na czystą energię i dekarbonizacji gospodarki, dlatego należy spodziewać się nowych skutków dystrybucyjnych, zwłaszcza w niektórych regionach, sektorach lub grupach społecznych w dużym stopniu uzależnionych od paliw kopalnych. Powstaną nowe miejsca pracy, niektóre miejsca pracy zostaną zastąpione, a inne określone na nowo¹⁴. Państwa muszą przewidywać te zmiany oraz odpowiednio podnosić kwalifikacje i przekwalifikowywać pracowników. Transformacja gospodarki światowej i rynków pracy w następstwie zmiany klimatu i innych światowych megatrendów musi być sprawiedliwa społecznie i uczciwa¹⁵, co będzie wymagało silnego zaangażowania politycznego i zdecydowanych działań opartych na podejściu ukierunkowanym na człowieka¹⁶.

W komunikacie tym określono, w jaki sposób Unia Europejska będzie podejmować działania w odpowiedzi na te wyzwania, stawiając propagowanie godnej pracy na całym świecie w centrum sprawiedliwej transformacji oraz zrównoważonej i odpornej, sprzyjającej włączeniu społecznemu odbudowy po pandemii¹⁷. Podejście to jest zgodne z globalnym wezwaniem do działania MOP¹⁸.

¹³ Według informacji MOP na temat luk w finansowaniu ochrony socjalnej ponad połowa ludności świata nie ma żadnej ochrony socjalnej, wrzesień 2020 r. (<https://www.social-protection.org/gimi/RessourcePDF.action?id=56836>).

¹⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC126047>

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1576150542719&uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>; zob. również komunikat „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji”, COM(2020) 14 final.

¹⁶ Podejście ukierunkowane na człowieka obejmuje wzmocnienie zdolności wszystkich ludzi do korzystania z możliwości wynikających ze zmieniającego się rynku pracy, wzmocnienie instytucji pracy w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony wszystkim pracownikom, potwierdzenie ciągłej adekwatności stosunku pracy, zapewnienie przejścia od charakteru nieformalnego do formalnego oraz promowanie trwałego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich, zob. również deklaracja na rzecz przyszłości pracy z okazji stulecia MOP,

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@relconf/documents/meetingdocument/wcms_711674.pdf.

¹⁷ Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19, JOIN(2020) 11 final z 8.4.2020. Zob. również apele Rady o komunikat w sprawie godnej pracy na całym świecie w konkluzjach Rady w sprawie praw człowieka i godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13512-2020-REV-1/pl/pdf>) oraz w konkluzjach Rady w sprawie przyszłości pracy: Unia Europejska promuje deklarację wydaną z okazji stulecia MOP (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13436-2019-INIT/pl/pdf>).

¹⁸ <https://www.ilo.org/infostories/en-GB/Campaigns/covid19/globalcall#better-normal>

2. KOMPLEKSOWE PODEJŚCIE DO PROPAGOWANIA GODNEJ PRACY NA CAŁYM ŚWIECIE

Podejście UE wspiera **uniwersalną koncepcję godnej pracy**, opracowaną przez MOP i znajdującą odzwierciedlenie w celach zrównoważonego rozwoju ONZ, obejmującą cztery nierozdzielnie powiązane i wzajemnie wzmacniające się cele produktywnego zatrudnienia, norm i praw w pracy, ochrony socjalnej i dialogu społecznego¹⁹. Równość płci i niedyskryminacja²⁰ to zagadnienia przekrojowe w ramach tych celów.

Cztery elementy uniwersalnej koncepcji godnej pracy

Zatrudnienie: promowanie zatrudnienia przez tworzenie trwałego otoczenia instytucjonalnego i gospodarczego – rozwój umiejętności w zakresie produktywnego zawodu, zrównoważone przedsiębiorstwa.

Normy i prawa w pracy: poszanowanie, promowanie i realizowanie w szczególności praw podstawowych w pracy – wolności zrzeszania się i prawa do rokowań zbiorowych, eliminacji pracy przymusowej i pracy dzieci oraz przeciwdziałania dyskryminacji.

Ochrona socjalna: dostęp do opieki zdrowotnej i bezpieczeństwo dochodów, na przykład w przypadku bezrobocia, choroby i wypadku przy pracy; godziwe warunki pracy, w tym bezpieczne i zdrowe warunki pracy, płace zapewniające utrzymanie na minimalnym poziomie i odpowiedni czas pracy.

Dialog społeczny i trójstronność: dobre stosunki pomiędzy pracodawcami i pracownikami i skuteczny dialog społeczny są sposobem promowania lepszych płac i warunków pracy, a także pokoju i sprawiedliwości społecznej; jako instrumenty dobrego zarządzania wspierają one współpracę i wyniki gospodarcze. Ponadto istnieje potrzeba opracowania skutecznych systemów inspekcji pracy.

Kompleksowe podejście UE ma na celu skuteczne promowanie godnej pracy dla wszystkich, a w szczególności dotyczy grup szczególnie wrażliwych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak dzieci i młodzież, starsi pracownicy, pracownicy migrujący, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości etniczne i pracownicy w gospodarce

¹⁹ <https://www.ilo.org/global/topics/decent-work/lang--en/index.htm>

²⁰ [Dyskryminacja ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.](#)

nieformalnej. Celem przyjętego podejścia jest również promowanie równouprawnienia płci, w tym poprzez upodmiotowienie gospodarcze kobiet, zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy we wszystkich sektorach i na wszystkich szczeblach i równe wynagrodzenie za pracę o równej wartości²¹. To kompleksowe podejście dotyczy pracowników na rynkach krajowych w państwach trzecich i w globalnych łańcuchach dostaw. Obejmuje wszystkie zainteresowane strony: rządów, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego, podmiotów gospodarczych i konsumentów. Kompleksowy charakter działań UE potwierdzają różne inicjatywy UE w tej dziedzinie²², w tym wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju²³, który został przyjęty wraz z niniejszym komunikatem, oraz trwający przegląd 15-punktowego planu działania dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju w polityce handlowej UE²⁴.

Szczególny nacisk na eliminację pracy dzieci i pracy przymusowej

Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła rok 2021 Międzynarodowym Rokiem Eliminacji Pracy Dzieci²⁵ jako mobilizację społeczności międzynarodowej do wzmożenia wysiłków na rzecz wyeliminowania pracy dzieci do 2025 r. Po spadku wskaźnika pracy dzieci w latach 2000–2016 bezwzględna liczba dzieci pracujących wzrosła o 8,4 mln w latach 2016–2020. Ze względu na pandemię COVID-19 oraz związane z nią wstrząsy gospodarcze i zamykanie szkół istnieje ryzyko, że dodatkowych 9 mln dzieci zostanie zmuszonych do pracy do końca 2022 r.²⁶, podczas gdy dzieci już pracujące mogą pracować dłużej lub w gorszych warunkach²⁷. Jeżeli ochrona socjalna będzie niewystarczająca, liczba ta może wzrosnąć do 46 mln dodatkowych ofiar pracy dzieci.

Praca dzieci w liczbach²⁸

²¹ III plan działania w sprawie równości płci, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_2184; Strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152> (europa.eu).

²² Zob. sekcja 3 niniejszego komunikatu oraz dokument roboczy służb Komisji „Promowanie godnej pracy na całym świecie”, SWD(2020) 235 final z 20.10.2020.

²³ COM(2022) 71 final

²⁴ <https://trade.ec.europa.eu/dialogue/meetdetails.cfm?meet=11601>

²⁵ https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_766351/lang--en/index.htm

²⁶ <https://www.unicef.org/press-releases/child-labour-rises-160-million-first-increase-two-decades>

²⁷ https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_800090/lang--en/index.htm

²⁸ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_797515.pdf

W 2020 r. ofiarami pracy dzieci padło **160 mln dzieci**,
czyli **prawie 1 na 10** wszystkich dzieci na świecie

Na całym świecie 160 milionów dzieci jest zaangażowanych w pracę dzieci; 79 milionów z nich wykonuje niebezpieczną pracę

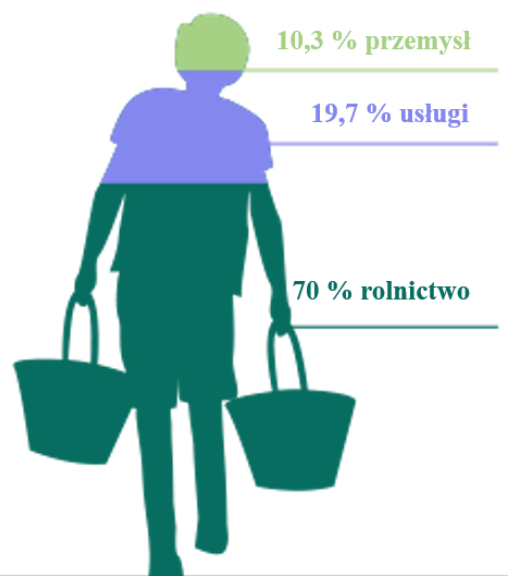
Dzieci wykonujące niebezpieczną pracę: 79,0 mln

Dzieci pracujące: 160 mln

Liczba dzieci w wieku od 5 do 17 lat wykonujących pracę i pracę niebezpieczną

Sektor rolniczy ma największy udział w pracy dzieci na świecie

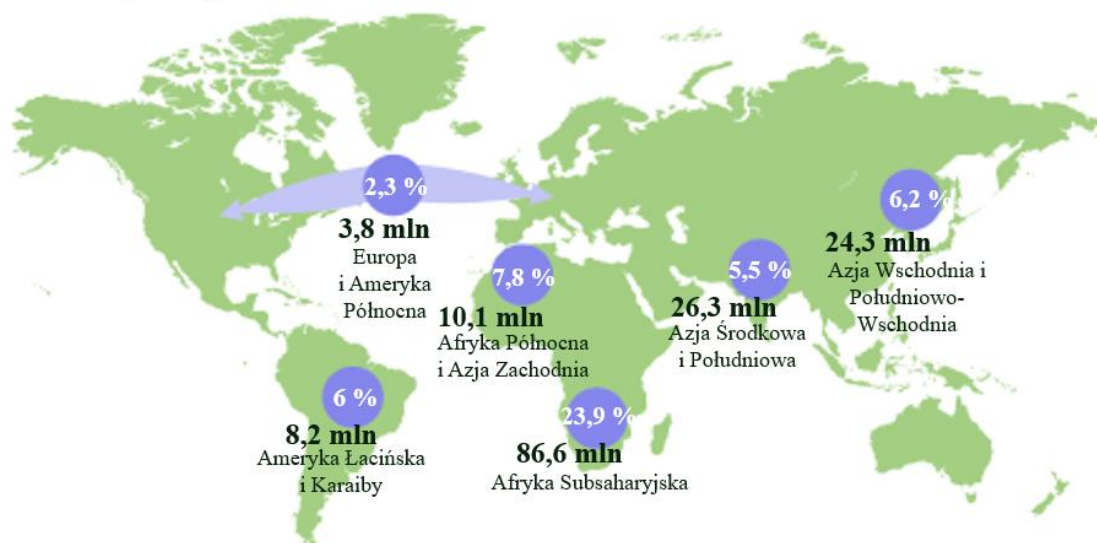
10,3 % przemysł

19,7 % usługi

70 % rolnictwo

Procentowy podział pracujących dzieci w wieku 5–17 lat, według sektorów działalności gospodarczej

Odsetek i liczba dzieci w wieku od 5 do 17 lat pracujących w różnych regionach świata

Uwagi: rysunek przedstawia podział na grupy regionalne stosowane w sprawozdawczości na temat SDG. Region Oceanii został pominięty ze względu na niewielką ilość dostępnych danych. Z tego powodu dane liczbowe dotyczące poszczególnych regionów nie dają po dodaniu sumy globalnej.

Zgodnie z prowadzoną przez Komisję polityką zerowej tolerancji wobec pracy dzieci wyeliminowanie pracy dzieci jest priorytetem w ramach jej kompleksowego podejścia do promowania godnej pracy na całym świecie. Należy priorytet ten utrzymać na pierwszym planie w rozważaniach we wszystkich odnośnych obszarach polityki. Działania UE w tym obszarze obejmują wspieranie i egzekwowanie skutecznych przepisów przeciwdziałających pracy dzieci, promujących programy opieki społecznej dla ubogich gospodarstw domowych, w których występuje ryzyko pracy dzieci oraz zwiększenie dostępu do edukacji, w tym w sytuacjach konfliktu lub kryzysu, oraz w przypadku dzieci, które przemieszczają się zarówno w granicach kraju, jak i między krajami, a także zapewnienie im usług ochrony. Kompleksowa strategia UE na rzecz praw dziecka²⁹ zobowiązuje Komisję do działania gwarantującego, że unijne łańcuchy dostaw są wolne od pracy dzieci oraz do zapewnienia pomocy technicznej w celu wzmocnienia systemów inspekcji pracy.

²⁹ Komunikat dotyczący strategii UE na rzecz praw dziecka, COM/2021/142 final.

Praca przymusowa dzieci w liczbach³⁰

64 %

pracuje
przymusowo
w sektorze
prywatnym

17 %

w narzuconej
przez państwo
pracy
przymusowej

19 %

przymusowo
wykorzystywanych
seksualnie

Osoby pracujące przymusowo

24,9 mln OSOBY
PRACUJĄCE
PRZYMUSOWO:

20,8 mln

w pracy przymusowej
narzuconej w sektorze
prywatnym

4,1

mln

w narzuconej
przez państwo
pracy

4,3
mln

przymusowej
spośród osób
pracujących
przymusowo to
dzieci

Kobiety i dziewczęta stanowią 63 %
osób zatrudnionych przymusowo
i 99 %
osób poddawanych przymusowemu
wykorzystywaniu seksualnemu w

OSOBY PRACUJĄCE PRZYMUSOWO CIERPIĄ Z POWODU RÓŻNYCH FORM PRZYMUSU:

24%

doświadczyło wstrzymania
lub groźby wstrzymania
płacy

17%

doświadczyło groźby
przemocy

16%

doświadczyło
przemocy fizycznej

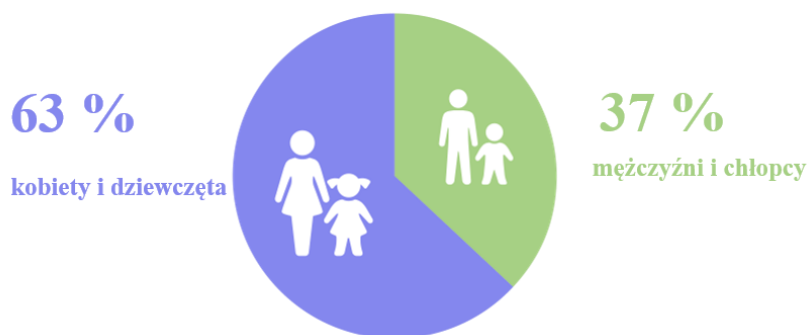
12%

doświadczyło gróźb
wobec rodziny

³⁰ <https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/lang--en/index.htm>; praca przymusowa istnieje w globalnych łańcuchach wartości; https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_653986.pdf; https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_653990.pdf.

Osoby pracujące przymusowo z podziałem na płeć

Wyliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej można osiągnąć jedynie pod warunkiem promowania innych celów dotyczących godnej pracy, takich jak zrównoważone prowadzenie działalności gospodarczej, dialog społeczny, wolność zrzeszania się, rokowania zbiorowe i ochrona socjalna. Świadczy to o skuteczności kompleksowego podejścia do propagowania godnej pracy na całym świecie.

3. JAK UE PROMUJE GODNĄ PRACĘ NA CAŁYM ŚWIECIE?

3.1. Unijne polityki i inicjatywy, których zasięg wykracza poza UE

Wewnętrzne działania UE mają również wpływ na dobrostan pracowników na całym świecie. Zgodnie ze zobowiązaniem UE do promowania godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw³¹ w politykach UE określono wiodące standardy w zakresie odpowiedzialności przedsiębiorstw i ich przejrzystości na świecie; polityki wyznaczają ramy zrównoważonego finansowania, zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz wzmacniają sektor publiczny, dając dobry przykład w dziedzinie zamówień publicznych. Są one zasadniczym elementem Europejskiego Zielonego Ładu³², w którym podkreśla się, że zrównoważony rozwój ekologiczny i społeczny muszą iść ze sobą w parze, aby zapewnić sprawiedliwą społecznie transformację na całym świecie. Inicjatywy UE na rzecz godnej pracy mają charakter zarówno ogólny, jak i sektorowy. Ponadto UE podjęła szereg specjalnych inicjatyw mających na celu zwalczanie pracy dzieci i pracy przymusowej.

3.1.1 Inicjatywy dotyczące godnej pracy

Kilka polityk i strategii UE odnosi się do promowania godnej pracy na całym świecie, w tym w globalnych łańcuchach dostaw³³. Wykorzystują one różne narzędzia, w tym wymogi należytej staranności dla przedsiębiorstw, standardy ujawniania informacji w kwestiach społecznych oraz przepisy dotyczące przejrzystości i informacji na temat zrównoważonego

³¹ Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19, JOIN/2020/11 final.

³² „Europejski Zielony Ład”, COM(2019) 640 final z 11.12.2019.

³³ Zob. również strategia „zero zanieczyszczeń” na rzecz nietoksycznego środowiska („Zero Pollution Ambition for a Toxic-Free Environment”) ma na celu zapewnienie, by zanieczyszczenie nie powodowało żadnych szkód dla zdrowia ludzi ani dla środowiska naturalnego (zob. COM(2021) 400) lub strategia w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważonego rozwoju (COM(2020) 667 final), która obejmuje działania na rzecz bardziej ambitnych globalnych działań na rzecz zrównoważonego zarządzania chemikaliami na całym świecie, które mają wpływ na bezpieczeństwo pracowników na całym świecie.

charakteru produktów, umożliwiające konsumentom dokonywanie bardziej świadomych wyborów.

We wniosku dotyczącym **dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju** Komisja Europejska określa obowiązki dotyczące należytej staranności dla dużych przedsiębiorstw powyżej określonego progu oraz dla niektórych innych przedsiębiorstw w szczególnie wrażliwych sektorach, aby zidentyfikować rzeczywisty i potencjalny negatywny wpływ na prawa człowieka, w tym prawa pracownicze, oraz na środowisko w globalnych łańcuchach dostaw, zapobiegać temu wpływowi, łagodzić go i rozliczać, zgodnie z międzynarodowymi normami w zakresie praw człowieka i praw pracowniczych. We wniosku określone zostaną horyzontalne ramy mające na celu zapewnienie, aby przedsiębiorstwa działające na jednolitym rynku przyczyniały się do poszanowania praw człowieka i środowiska we własnych działaniach i w ramach swoich łańcuchów wartości poprzez łagodzenie negatywnego wpływu na prawa człowieka i środowisko oraz posiadanie odpowiednich systemów zarządzania i środków zarządzania. Wniosek przewiduje również skuteczny mechanizm egzekwowania poprzez połączenie sankcji administracyjnych i odpowiedzialności cywilnej.

UE podejmuje różne środki polityczne dotyczące **zrównoważonego finansowania**, aby przekierować przepływy inwestycji prywatnych na działalność gospodarczą, która jest zrównoważona zarówno z perspektywy środowiskowej, jak i społecznej³⁴. Europa jest regionem o jednych z największych na świecie aktywach inwestycyjnych o wartości około 10 bln EUR w 2020 r.³⁵, co sprawia, że zrównoważone finansowanie jest potężnym narzędziem promowania praw pracowniczych w łańcuchach dostaw. Jak przedstawiono w strategii zrównoważonego finansowania z dnia 6 lipca 2021 r., Komisja dokona przeglądu standardów ujawniania informacji dotyczących m.in. kwestii społecznych i pracowniczych oraz poszanowania praw człowieka w sektorze finansowym. Ponadto Komisja opublikuje sprawozdanie na temat ewentualnego rozszerzenia rozporządzenia w sprawie systematyki³⁶ na inne cele zrównoważonego rozwoju, takie jak cele społeczne.

Przejście na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym może zapewnić możliwości ograniczenia zanieczyszczenia, odpadów i pobudzenia innowacji produktowych, a jednocześnie pozytywnie przyczynić się do zrównoważonego rozwoju społecznego, w tym poprzez tworzenie godnych miejsc pracy³⁷. W następstwie **planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym**³⁸ Komisja będzie promować środki związane z aspektami środowiskowymi i społecznymi w całym łańcuchu dostaw produktów i usług.

³⁴ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance_en#action-plan

³⁵ <http://www.gsi-alliance.org/wp-content/uploads/2021/08/GSIR-20201.pdf>

³⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32020R0852>

³⁷ Chatham House (2020), [Promowanie sprawiedliwej transformacji na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym sprzyjającej włączeniu społecznemu \(„Promoting a Just Transition to an Inclusive Circular Economy”\)](#).

³⁸ Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, COM(2020) 98 final z 11.3.2021.

Konsumenci potrzebują lepszych i bardziej wiarygodnych informacji na temat zrównoważonego charakteru towarów i usług, aby móc dokonywać świadomych wyborów. Komisja będzie promować godną pracę w globalnych łańcuchach dostaw w ramach przyszłych inicjatyw dotyczących **polityki konsumenckiej UE**³⁹.

W ramach programu „Horyzont 2020” Komisja wspierała badania dotyczące godnej pracy, w tym dotyczące roli zrównoważonych podmiotów rynkowych w odpowiedzialnym handlu⁴⁰. Zgodnie z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 Komisja wzmocni promowanie godnej pracy na całym świecie w ramach europejskiego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (2021–2027).

W ramach unijnych instrumentów rozwoju i współpracy UE wspiera realizację programu godnej pracy w krajach partnerskich, w tym za pośrednictwem instrumentu pomocy technicznej Socieux+, który od 2013 r. zapewnia wiedzę fachową w dziedzinie zatrudnienia i ochrony socjalnej.

3.1.2. Promowanie godnej pracy w poszczególnych sektorach

Poprzez inicjatywy w ramach **strategii „od pola do stołu”**⁴¹ Komisja będzie między innymi promować godną pracę w globalnych łańcuchach dostaw żywności, w tym prawa oraz bezpieczne i sprawiedliwe warunki pracy. Kwestie ochrony socjalnej, warunków pracy i zakwaterowania pracowników oraz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa będą odgrywać istotną rolę w tworzeniu sprawiedliwych, silnych i zrównoważonych systemów żywnościowych.

Inicjatywa na rzecz surowców⁴² i **plan działania na rzecz surowców krytycznych**⁴³ mają na celu sprawiedliwsze i bardziej zrównoważone pozyskiwanie surowców na rynkach światowych. Promują one odpowiedzialne praktyki wydobywcze w odniesieniu do surowców krytycznych, biorąc pod uwagę, że duża koncentracja podaży surowców w krajach o niskich standardach zarządzania może zaostriżyć problemy środowiskowe i społeczne. W związku z tym poprzez swoje programy współpracy Komisja angażuje się we wspieranie zrównoważonego rozwoju surowców mineralnych w krajach partnerskich. Komisja wspiera wdrażanie **rozporządzenia** (UE) 2017/821⁴⁴, które ustanawia obowiązki w zakresie należytej staranności dla unijnych importerów niektórych **metali i minerałów** pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka, za pomocą wytycznych i środków towarzyszących. Wniosek Komisji dotyczący **rozporządzenia w sprawie baterii**

³⁹ Zob. np. inicjatywa „Wzmocnienie roli konsumentów w procesie przechodzenia na zieloną (ekologiczną) gospodarkę”, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12467-Consumer-policy-strengthening-the-role-of-consumers-in-the-green-transition_pl.

⁴⁰ <https://www.smart.uio.no/>

⁴¹ Strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego, COM(2020) 381 final z 20.5.2020.

⁴² https://ec.europa.eu/growth/sectors/raw-materials/policy-and-strategy-raw-materials_en

⁴³ COM(2020) 474 final

⁴⁴ Rozporządzenie ustanawiające obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka, (UE) 2017/821 z 17.5.2017.

i zużytych baterii⁴⁵ nakłada na podmioty gospodarcze obowiązki w zakresie należytej staranności w ich łańcuchach dostaw.

W ostatnich latach UE opracowała zestaw polityk i wspierała działania mające na celu rozwiązanie problemu **godnej pracy w przemyśle konfekcyjnym** i zmniejszenie podatności na zagrożenia, dzięki czemu łańcuchy dostaw staną się bardziej zrównoważone. Na przykład UE wspierała inicjatywę „Better Work”⁴⁶ w celu poprawy warunków pracy w przemyśle konfekcyjnym oraz „Vision Zero Fund”⁴⁷ w celu poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w przemyśle konfekcyjnym⁴⁸. UE wspiera również zwiększenie wiedzy i świadomości w celu poprawy warunków pracy w przemyśle konfekcyjnym poprzez odpowiedzialną produkcję i konsumpcję⁴⁹. W ramach planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym Komisja przygotowuje **strategię na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych**, skupiającą się na trwałej odbudowie po kryzysie związanym z COVID-19⁵⁰ oraz na ograniczeniu skutków środowiskowych i społecznych tego sektora. W tym kontekście UE uwzględni obecne wyzwania w łańcuchu wartości wyrobów włókienniczych, w tym potrzebę ochrony praw człowieka, także praw pracowniczych, oraz promowanie należytej staranności w łańcuchach dostaw w sektorze włókienniczym. Działania te zostaną zapewnione przede wszystkim w proponowanej dyrektywie w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.

UE będzie dążyć do zapewnienia we wszystkich unijnych **umowach o transporcie lotniczym** zobowiązań do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony pracy w sektorze lotnictwa, zgodnie z międzynarodowymi normami pracy⁵¹.

UE włączy przepisy prawa pracy dotyczące ochrony pracowników do wszystkich **dwustronnych i wielostronnych umów UE** dotyczących **międzynarodowego transportu drogowego** oraz do układów o stowarzyszeniu z państwami trzecimi. Dokona również przeglądu Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR) w celu włączenia odpowiedniego dorobku

⁴⁵ Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie baterii i zużytych baterii, COM(2020) 798 final z 10.12.2020.

⁴⁶ „Better Work” to partnerstwo między Międzynarodową Organizacją Pracy ONZ a Międzynarodową Korporacją Finansową, członkiem Grupy Banku Światowego. „Better Work” skupia różne grupy – rządy, światowe marki, właścicieli fabryk oraz związki zawodowe i pracowników – w celu poprawy warunków pracy w przemyśle konfekcyjnym i zwiększenia konkurencyjności tego sektora, <https://betterwork.org/>.

⁴⁷ „Vision Zero Fund” został uruchomiony przez grupę G-7 i zatwierdzony przez grupę G-20. Jest to część programu „Safety & Health for All”, sztanowego programu MOP, który tworzy kulturę bezpiecznej i zdrowej pracy. Mobilizując rządy, pracodawców, pracowników i sektor prywatny w społecznościach i krajach na całym świecie, „Vision Zero Fund” tworzy zrównoważone, bezpieczne i zdrowe łańcuchy dostaw, <https://www.ilo.org/vzf/>.

⁴⁸ Zob. również inny finansowany przez UE projekt promujący godną pracę w łańcuchu dostaw odzieży – „Sustainable Supply Chains to Build Forward Better” (Zrównoważone łańcuchy dostaw do budowania lepszych rozwiązań), https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/genericdocument/wcms_791245.pdf

⁴⁹ Na przykład: „Beyond Your Clothes”; „Together for Decent Leather | Rights for Workers”.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12822-Strategia-UE-dla-sektora-w%C5%82okienniczego_pl

⁵¹ Obejmuje to promowanie celów zawartych w programie godnej pracy MOP i Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. oraz Deklaracji MOP dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, a także zobowiązanie do ratyfikowania pozostałych podstawowych konwencji MOP oraz do rozważenia ratyfikacji innych konwencji MOP. W przypadku braku unijnych umów lotniczych Komisja zwróci się do państw członkowskich UE o stosowanie unijnego podejścia polegającego na włączeniu przepisów dotyczących pracy do ich umów lotniczych.

prawnego UE dotyczącego pracy oraz dostosuje wielostronną umowę INTERBUS w sprawie okazjonalnych przewozów pasażerów autokarami i autobusami do unijnych przepisów socjalnych w transporcie drogowym.

Wszystkie państwa członkowskie UE ratyfikowały międzynarodową Konwencję o pracy na morzu (MLC), która reguluje warunki pracy w **transporcie morskim**. UE będzie kontynuować prace nad egzekwowaniem postanowień konwencji we współpracy z IMO i MOP oraz zaproponuje włączenie zobowiązań związanych ze skutecznym wdrożeniem Konwencji o pracy na morzu do **umów UE z państwami trzecimi związanych z morzem**.

W ramach **programu międzynarodowego zarządzania oceanami i wspólnej polityki rybołówstwa** UE promuje godną pracę w rybołówstwie zgodnie z celami Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) i Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz we współpracy z krajami partnerskimi. UE będzie nadal propagować ratyfikację i skuteczne wdrożenie Konwencji MOP dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa C 188 oraz innych odpowiednich norm międzynarodowych⁵². W tym celu Komisja wykorzystuje umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, w szczególności poprzez wdrożenie spójnego zestawu przepisów socjalnych, a w stosownych przypadkach regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem. W ramach dialogów dwustronnych oraz na forach regionalnych i międzynarodowych Komisja i Wysoki Przedstawiciel będą zajmować się pracą przymusową i innymi formami pracy, które naruszają prawa człowieka w dziedzinie rybołówstwa, w tym w kontekście walki z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami (połowami NNN)⁵³.

W swoim **planie działania na rzecz gospodarki społecznej**⁵⁴ Komisja będzie nadal promować gospodarkę społeczną na szczeblu międzynarodowym, na przykład przez Instrument Pomocy Przedakcesyjnej, Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” oraz przez poprawę dostępu do finansowania dla przedsiębiorców społecznych z Bałkanów Zachodnich, Partnerstwa Wschodniego i południowego sąsiedztwa. Istnieje również możliwość wzmocnienia dialogu i współpracy w zakresie gospodarki społecznej z kluczowymi partnerami międzynarodowymi.

3.1.3. Wzmoczone wysiłki na rzecz zwalczania pracy przymusowej i pracy dzieci

Poszanowanie godności ludzkiej oraz powszechność i niepodzielność praw człowieka są stanowczo zagwarantowane w Traktacie. Ponadto Karta praw podstawowych Unii Europejskiej wyraźnie zakazuje niewolnictwa i pracy przymusowej. Aby nadać skuteczność tym przepisom, Komisja podejmuje wszelkie dostępne inicjatywy horyzontalne i sektorowe w celu zwalczania pracy przymusowej i pracy dzieci, współpracując z organami państw członkowskich, przedsiębiorstwami prywatnymi i innymi zainteresowanymi stronami.

⁵² w tym Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wykształcenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht (STCW-F).

⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52016JC0049>

⁵⁴ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1537&langId=en>

Wszystkie 27 państw członkowskich UE ratyfikowało podstawowe **konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczące pracy przymusowej i pracy dzieci**⁵⁵. W związku z tym są one prawnie zobowiązane do zapobiegania stosowaniu pracy przymusowej i jej eliminowania oraz do regularnego składania sprawozdań organom nadzorczym ds. norm MOP. Odniesienia do odpowiednich konwencji MOP są również zawarte w licznych umowach o wolnym handlu zawieranych przez Unię⁵⁶. Zgodnie z rozporządzeniem UE w sprawie ogólnego systemu preferencji taryfowych UE może przyznawać jednostronne preferencje handlowe, pod warunkiem że kraje korzystające z tego systemu przestrzegają międzynarodowych norm pracy, w tym pod warunkiem wyeliminowania pracy dzieci i pracy przymusowej.

Dyrektywa UE w sprawie zwalczania handlu ludźmi zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, by handel ludźmi, w tym w celu pracy przymusowej, podlegał karze na mocy prawa. Dyrektywa nakłada również na państwa członkowskie obowiązek rozważenia kryminalizacji świadomego korzystania z usług, do których świadczenia zmusza się ofiary handlu ludźmi. Ostateczną decyzję pozostawiono jednak państwom członkowskim, co doprowadziło do powstania zróżnicowanego otoczenia prawnego w całej UE. Zważywszy na częstość występowania handlu ludźmi w całej Unii oraz rozbieżności między krajowymi ramami prawnymi, Komisja przeprowadza ocenę możliwości wprowadzenia minimalnych unijnych przepisów uznających korzystanie usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi za przestępstwo. W międzyczasie Komisja we współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego organizuje również kampanie informacyjne, aby pomóc w wykrywaniu tych praktyk i zapobieganiu im.

Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne są potężnym narzędziem walki z pracą przymusową i pracą dzieci. Zważywszy, że zamówienia publiczne stanowią około 14 % PKB UE (około 2 bln EUR rocznie), mogą one stanowić silną zachętę dla przedsiębiorstw do stosowania praktyk w zakresie społecznie odpowiedzialnego zarządzania. Dyrektywy w sprawie zamówień publicznych nakładają na państwa członkowskie obowiązek wprowadzenia odpowiednich środków w celu zapewnienia skutecznego przestrzegania przez wykonawców i dostawców zobowiązań wynikających z konwencji MOP, w tym w dziedzinie pracy przymusowej i pracy dzieci. Aby zwiększyć świadomość instytucji zamawiających na temat potencjalnych korzyści płynących ze społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, Komisja zaktualizowała niedawno swój przewodnik „Kwestie społeczne w zakupach”⁵⁷.

Walki z pracą przymusową nie wygrają wyłącznie władze publiczne. Przedsiębiorstwa prywatne mają do odegrania ważną rolę. Dlatego też w ramach nowej polityki handlowej UE

⁵⁵ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/publication/wcms_195135.pdf

⁵⁶ https://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/sustainable-development/#_labour-rights

⁵⁷ [Kwestie społeczne w zakupach – Przewodnik dotyczący uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach publicznych – wydanie drugie \(2021/C. 237/01\)](#), w przewodniku wyjaśniono w praktyczny sposób możliwości oferowane przez istniejące ramy prawne UE organom publicznym w zakresie uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach publicznych oraz zawarto propozycje dobrych praktyk i przykłady tego, co można osiągnąć dzięki aktywnemu stosowaniu praktyk w zakresie odpowiedzialnych społecznie zamówień publicznych.

Komisja promuje **należyta staranność** zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi i zasadami, aby zagwarantować, że praca przymusowa nie znajdzie miejsca w łańcuchach wartości przedsiębiorstw UE. W tym kontekście Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych opublikowały w lipcu 2021 r. wytyczne mające pomóc unijnym przedsiębiorstwom w podejmowaniu odpowiednich działań w celu przeciwdziałania ryzyku pracy przymusowej w ich działalności i łańcuchach dostaw, stanowiące pomost do obowiązkowych horyzontalnych przepisów dotyczących należytej staranności⁵⁸. We wniosku dotyczącym **dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju**⁵⁹ Komisja przedstawiła również szczegółowe wymagania dotyczące sprawozdawczości w odniesieniu do praw pracowniczych, takich jak wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej, w tym w globalnych łańcuchach dostaw.

Komisja promuje również **strategie branżowe w sektorach najbardziej zagrożonych**. Na przykład w ramach projektu „Clear Cotton” przedstawiono zintegrowane podejście mające na celu wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej w łańcuchach dostaw bawełny, tekstyliów i odzieży⁶⁰. Wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej zajmuje również ważne miejsce w inicjatywie na rzecz surowców oraz w planie działania na rzecz surowców krytycznych.

Pomimo tych istotnych kroków legislacyjnych konieczne są dalsze działania w celu skutecznego rozwiązania problemu pracy przymusowej. Dlatego przewodnicząca Ursula von der Leyen ogłosiła inicjatywę zakazującą wprowadzania na jednolity rynek produktów powstałych w wyniku pracy przymusowej. W tym celu Komisja przygotowuje nową inicjatywę ustawodawczą, która skutecznie zabroni wprowadzania do obrotu w UE produktów wytworzonych w wyniku pracy przymusowej, w tym przymusowej pracy dzieci. Inicjatywa obejmie zarówno produkty krajowe, jak i importowane oraz połączy zakaz z solidnymi, opartymi na analizie ryzyka ramami egzekwowania prawa. Nowy instrument będzie opierać się na normach międzynarodowych i stanowić uzupełnienie istniejących horyzontalnych i sektorowych inicjatyw UE, w szczególności obowiązków w zakresie należytej staranności i przejrzystości.

Walka z pracą dzieci wymaga dodatkowych działań. Powodem pracy dzieci są bardzo złożone czynniki, takie jak trudności gospodarcze, brak odpowiednich możliwości edukacyjnych, powszechne postrzeganie i lokalne zwyczaje związane z rolą dzieci w społeczeństwie. W związku z tym wyeliminowanie pracy dzieci wymaga całościowego podejścia do zrównoważonego rozwoju gospodarczego, w tym szeroko zakrojonych środków i odpowiednio finansowanych inicjatyw wspierających wysokiej jakości edukację, godziwe

⁵⁸ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/july/tradoc_159709.pdf

⁵⁹ Wniosek Komisji COM(2021) 189 final z 21.4.2021.

⁶⁰ Projekt „CLEAR Cotton” wspiera wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej w łańcuchach wartości w sektorze bawełny, tekstyliów i odzieży w docelowych krajach produkujących (Burkina Faso, Mali, Pakistan i Peru). Jest on wdrażany przez MOP we współpracy z Organizacją ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), „CLEAR Cotton: Eliminating child labour and forced labour in the cotton, textile and garment supply chains” (CLEAR Cotton: wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej w łańcuchach dostaw bawełny, tekstyliów i odzieży); <https://www.ilo.org/ipec/projects/global/clearcotton/lang-en/index.htm>.

dochody i ochronę socjalną dla wszystkich. Zgodnie ze strategią UE na rzecz praw dziecka Komisja wspiera rządy, podmioty lokalne i przedsiębiorstwa, zwłaszcza w krajach najbardziej dotkniętych tym problemem.

Kluczowe narzędzia:

- Propagowanie praw człowieka i należytej staranności środowiskowej przez przedsiębiorstwa, w tym za pomocą prawodawstwa, w celu zapewnienia identyfikacji, łagodzenia rzeczywistego i potencjalnego negatywnego wpływu na prawa człowieka oraz zapewnienie odpowiedzialności zapobiegania, w tym w odniesieniu do wpływu na prawa pracownicze, a także środowisko w globalnych łańcuchach dostaw.
- Zakaz wprowadzania do obrotu w UE produktów powstałych w wyniku pracy przymusowej.
- Wzmocnienie ujawniania przez przedsiębiorstwa informacji na temat aspektów zrównoważonego rozwoju, w tym na temat godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw, w celu zwiększenia zrównoważonych inwestycji i przejrzystości dla innych zainteresowanych stron.
- Zapewnienie wytycznych i rygorystycznych przepisów prawnych dotyczących społecznie zrównoważonych zamówień publicznych oraz uczynienie zrównoważonych produktów normą w celu zwiększenia uczciwej konsumpcji.
- Wykorzystanie polityk sektorowych UE, w tym dotyczących żywności, minerałów, wyrobów włókienniczych, rybołówstwa i transportu, w tym morskiego, w celu wzmocnienia poszanowania międzynarodowych norm pracy oraz ratyfikacji i wdrożenia międzynarodowych konwencji dotyczących pracy.

3.2. Stosunki dwustronne i regionalne UE

W swojej **polityce handlowej** UE oczekuje od swoich partnerów handlowych przestrzegania międzynarodowych norm pracy. Umowy o wolnym handlu i umowy inwestycyjne odgrywają zasadniczą rolę w tym względzie, obejmując zobowiązania do przestrzegania międzynarodowych norm pracy i promowania godnej pracy przez krajowe przepisy i praktyki, w tym przez skuteczną inspekcję pracy. Na przykład przepisy te zachęcały Koreę Południową do ratyfikowania trzech podstawowych konwencji MOP w kwietniu 2021 r.⁶¹ Ponadto w 2020 r. Komisja powołała głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych w celu zapewnienia, aby jego partnerzy handlowi wywiązywali się ze swoich zobowiązań, w tym w ramach rozdziałów dotyczących zrównoważonego rozwoju. Ustanowiła również pojedynczy punkt kontaktowy, w którym unijne przedsiębiorstwa, organizacje handlowe lub organizacje pozarządowe mogą składać skargi.

UE wykorzysta trwający przegląd **15-punktowego planu działania dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju** do oceny wdrażania i egzekwowania przepisów dotyczących pracy, zawartych w umowach o wolnym handlu. Obejmie to zakres zobowiązań, mechanizmy monitorowania, możliwość sankcji za nieprzestrzeganie przepisów, klauzulę praw człowieka,

⁶¹ https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11200:0::NO::P11200_COUNTRY_ID:103123

strukturę instytucjonalną, współpracę ze społeczeństwem obywatelskim oraz wymagane zasoby.

We wniosku dotyczącym nowego **rozporządzenia UE w sprawie ogólnego systemu preferencji taryfowych** (rozporządzenie w sprawie GSP) na lata 2024–2034⁶² Komisja zwiększyła swoje wsparcie na rzecz propagowania międzynarodowych norm pracy w krajach korzystających z GSP, dodając dwie nowe konwencje dotyczące praw pracowniczych⁶³ oraz sprawiając, że wywóz towarów wytworzonych w wyniku pracy dzieci zakazanej na szczeblu międzynarodowym oraz pracy przymusowej stanowi podstawę do ewentualnego wycofania preferencji handlowych.

Głównym celem unijnej **międzynarodowej polityki partnerstwa** jest promowanie godnej pracy, w tym ochrony socjalnej, zgodnie z silnym zobowiązaniem UE do pełnego wdrożenia Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju, co znalazło również odzwierciedlenie w Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju z 2017 r.⁶⁴ Włączenie społeczne i godna praca, ze szczególnym uwzględnieniem eliminacji pracy dzieci, jest jednym z priorytetów w procesie programowania na lata 2021–2027 w ramach nowego ISWMR – „Globalny wymiar Europy”⁶⁵, który zostanie określony na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym. Ściślej, w programie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” dotyczącym praw człowieka i demokracji, a także w innych programach tematycznych i geograficznych przewidziano specjalne działania mające na celu promowanie godnej pracy dla wszystkich, w tym zwalczanie pracy dzieci i pracy przymusowej, w szczególności na szczeblu krajowym i regionalnym. ISWMR – „Globalny wymiar Europy” wspiera działania, które obejmują promowanie dialogu społecznego i udzielanie pomocy krajom partnerskim w ratyfikacji i skutecznym wdrażaniu aktualnych konwencji MOP, w szczególności konwencji podstawowych i konwencji dotyczących dobrych rządów. Zgodnie z Europejskim konsensusem działania obejmą zaangażowanie sektora prywatnego we wdrażanie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej w globalnych łańcuchach dostaw oraz wsparcie rządów i przedsiębiorstw w krajach partnerskich w przyjmowaniu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej przy użyciu odpowiednich środków towarzyszących. Daje on również możliwość współpracy w krajach partnerskich ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami w formalizacji gospodarki i ograniczaniu sektora nieformalnego oraz możliwość dzielenia się najlepszymi praktykami i podejściami z krajami partnerskimi przez pomoc techniczną. Ponadto, uznając, że wiele osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji będzie nadal zatrudnionych w gospodarce nieformalnej, polityka rozwoju zagwarantuje, że środki promujące godną pracę zostaną rozszerzone na gospodarkę nieformalną. W stosownych przypadkach prowadzone

⁶² <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2303>

⁶³ Oprócz obecnych 15 podstawowych konwencji ONZ/MOP dotyczących praw człowieka i praw pracowniczych nowe rozporządzenie w sprawie GSP dodaje konwencję MOP nr 81 dotyczącą inspekcji pracy i konwencję nr 144 dotyczącą konsultacji trójstronnych.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/international-partnerships/european-consensus-development_en

⁶⁵ Rozporządzenie ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej, (UE) 2021/947 z 9.6.2021 r.

będą działania z państwami członkowskimi i europejskimi instytucjami finansowymi rozwoju w kontekście inicjatyw Drużyny Europy⁶⁶.

Unia Europejska wspiera również działania na rzecz ochrony dzieci w sytuacjach kryzysów humanitarnych, w tym przed najgorszymi rodzajami pracy dzieci⁶⁷. Działania obejmują zapobieganie przemocy i reagowanie na nią, poszukiwanie i łączenie rodzin, uwalnianie i reintegrację dzieci powiązanych z siłami zbrojnymi i grupami zbrojnymi oraz zapobieganie tym powiązaniom. Dokonuje się znacznych inwestycji w przywrócenie i utrzymanie dostępu do wysokiej jakości edukacji dla dzieci dotkniętych kryzysami i nadzwyczajnymi sytuacjami humanitarnymi⁶⁸.

Zgodnie z unijną **polityką rozszerzenia** oczekuje się, że przed przystąpieniem do UE kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące w pełni dostosują się do dorobku prawnego UE w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia. UE nadal wspiera wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych na Bałkanach Zachodnich, omawiając wyniki krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących w zakresie włączania Europejskiego Filaru Praw Socjalnych do procesu realizacji programu reform gospodarczych oraz wspieranie naszych partnerów w zwiększaniu dostępności danych i usprawnianiu ich gromadzenia zgodnie z tablicą wyników zawierającą wskaźniki społeczne. UE oferuje również wsparcie finansowe na rzecz promowania wysokiej jakości zatrudnienia i skutecznego egzekwowania przepisów i norm pracy w całym regionie za pośrednictwem Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA).

W ramach europejskiej polityki sąsiedztwa UE wspiera reformy polityczne i gospodarcze w południowym⁶⁹ i wschodnim⁷⁰ sąsiedztwie UE, w tym tworzenie godnych miejsc pracy. W ramach **europejskiej polityki sąsiedztwa** UE będzie dzielić się najlepszymi praktykami w zakresie praw człowieka i podstawowych norm pracy, między UE a partnerami południowymi na szczeblu dwustronnym i regionalnym oraz w ramach sektorowego dialogu politycznego Unii dla Śródziemnomorza na temat zatrudnienia i pracy.

Poprzez wsparcie finansowe i inne inicjatywy przewodnie UE pomoże partnerom z południowego sąsiedztwa opracować i wdrożyć reformy gospodarcze (w tym dotyczące handlu i inwestycji) prowadzące do godnego zatrudnienia, zwłaszcza dla kobiet i ludzi młodych, oraz wspierać dobrze funkcjonujący dialog społeczny na wszystkich szczeblach.

W **Partnerstwie Wschodnim** wsparcie polityczne na rzecz godnej pracy poprzez inwestowanie w ludzi i rozwój kapitału ludzkiego pozostanie priorytetem⁷¹. UE będzie

⁶⁶ <https://europa.eu/capacity4dev/wbt-team-europe>

⁶⁷ Według MOP najgorsze rodzaje pracy dzieci obejmują niewolnictwo, handel dziećmi, pańszczyznę, wykorzystywanie seksualne i niegodziwe traktowanie w celach seksualnych, a także pracę przymusową, w tym w odniesieniu do sił zbrojnych: <https://www.ilo.org/ipecc/Campaignandadvocacy/Youthinaction/C182-Youth-orientated/worstforms/lang--en/index.htm>.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/education-emergencies_en

⁶⁹ Odnowione partnerstwo z południowym sąsiedztwem – Nowy program na rzecz regionu śródziemnomorskiego (JOIN(2021) 2 final z 9.2.2021 r.

⁷⁰ Polityka Partnerstwa Wschodniego po 2020 r. – Wzmacnianie odporności – Partnerstwo Wschodnie, które służy wszystkim, JOIN(2020) 7 final z 18.3.2020 r.

⁷¹ Konkluzje Rady o polityce Partnerstwa Wschodniego po 2020 r., 11 maja 2020 r.

również mobilizować wiedzę fachową sektora publicznego, aby dzielić się najlepszymi praktykami i podejściami z krajami partnerskimi, na przykład za pośrednictwem instrumentu TAIEX i instrumentów współpracy partnerskiej, które łączą administratorów w państwach docelowych z ich odpowiednikami z państw członkowskich UE.

Propagowanie poszanowania praw pracowniczych w państwach trzecich jest zasadniczym elementem **polityki UE w dziedzinie praw człowieka**. Opierając się na różnych instrumentach w tym obszarze, UE zapewni, w stosownych przypadkach, uwzględnienie kwestii praw pracowniczych w dialogach dotyczących praw człowieka z państwami trzecimi, w których dochodzi do naruszeń praw pracowniczych, oraz w dalszych rozmowach dotyczących praw człowieka z państwami trzecimi, w tym prowadzonych przez Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka.

UE zapewni również skuteczne wdrożenie aspektów praw pracowniczych zawartych w krajowych strategiach w dziedzinie praw człowieka na lata 2021–2024 oraz w Planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024⁷². Obejmie to przewidywane kompleksowe unijne ramy wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz opracowanie i wdrożenie krajowych planów działania.

UE będzie nadal propagować godną pracę w **finansowaniu działań**, na przykład przy realizacji operacji finansowania (łączenie różnych form finansowania i gwarancje) lub przez zapewnienie, by prawa pracownicze były brane pod uwagę przy ocenie poszanowania praw człowieka jako warunku wstępnego przyznania pomocy makrofinansowej. Przyszłe programy pomocy makrofinansowej obejmą, w stosownych przypadkach, godną pracę, a związane z nią warunki zostaną określone wspólnie przez służby Komisji i ESDZ.

Komisja będzie współpracować z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju w zakresie promowania regularnej aktualizacji jego polityki środowiskowej i społecznej w celu dostosowania jej do unijnych i międzynarodowych norm dotyczących odpowiedzialności w łańcuchu dostaw, w tym Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka. Ponadto UE będzie dążyć do zapewnienia, by prawa pracownicze pracowników zaangażowanych w realizację programów finansowanych przez EBI były zgodne z normami środowiskowymi i społecznymi EBI.

Oprócz powyższego dalsze umowy dwustronne i regionalne, takie jak **strategiczne umowy o partnerstwie i współpracy UE**, a także dialog prowadzony na różnych szczeblach z państwami trzecimi stanowią okazję do dzielenia się unijną wiedzą fachową w dziedzinie pracy. UE będzie propagować włączanie godnej pracy, w tym praw pracowniczych, do wszystkich stosownych przyszłych lub zaktualizowanych dwustronnych i regionalnych umów i dialogów na różnych szczeblach, w tym umów o partnerstwie strategicznym i współpracy,

⁷² Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 obejmuje jako priorytet (pkt 1.4.i): „Promowanie godnej pracy oraz przyszłości pracy ukierunkowanej na człowieka za pomocą zaktualizowanego unijnego podejścia zapewniającego poszanowanie podstawowych zasad i praw w pracy, prawa do bezpiecznych i zdrowych warunków pracy oraz środowiska pracy bez przemocy i nękania; promowanie dialogu społecznego oraz ratyfikacja i skuteczne wdrożenie odpowiednich konwencji i protokołów MOP; wzmacnianie odpowiedzialnego zarządzania w globalnych łańcuchach dostaw oraz dostępu do ochrony socjalnej”.

oraz do wszystkich komitetów wdrażających odpowiednie umowy dwustronne i regionalne, takich jak wspólne komisje i podkomitety tematyczne. Obejmuje to na przykład szczyty, spotkania ministerialne i spotkania urzędników wyższego szczebla na forach takich jak dialog Azja-Europa (ASEM).

Kluczowe narzędzia:

- Promowanie międzynarodowych norm pracy w umowach o wolnym handlu i w jednostronnych preferencjach taryfowych.
- Zapewnienie wszystkim godnej pracy jako jeden z priorytetów polityki rozwojowej UE oraz dalsze finansowanie działań promujących godną pracę, w tym w kontekście inicjatyw Drużyny Europy.
- Promowanie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych za pośrednictwem unijnej polityki rozszerzenia i programów reform gospodarczych oraz wspieranie reform zapewniających godne zatrudnienie w regionach objętych europejską polityką sąsiedztwa i w regionach objętych procesem rozszerzenia.
- Propagowanie poszanowania praw pracowniczych w państwach trzecich jako istotnego elementu polityki UE w dziedzinie praw człowieka.
- Włączenie propagowania godnej pracy i praw pracowniczych do wszystkich istotnych przyszłych lub zaktualizowanych umów i dialogów dwustronnych i regionalnych.

3.3. UE na forach międzynarodowych i wielostronnych⁷³

UE wspiera wdrażanie instrumentów **Organizacji Narodów Zjednoczonych związanych z godną pracą**; opowiada się również za omawianiem i propagowaniem kwestii godnej pracy na forach ONZ, zwłaszcza w kontekście Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. UE zwiększyła swoje zaangażowanie na forach ONZ zajmujących się prawami człowieka oraz we współpracę z krajami partnerskimi, aby aktywnie propagować i wspierać globalną realizację Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka. W tym kontekście UE zapewnia odpowiednie wsparcie prac grupy roboczej ONZ ds. biznesu i praw człowieka oraz w sposób konstruktywny uczestniczy w dyskusjach ONZ na temat prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego biznesu i praw człowieka, których celem jest promowanie instrumentu mogącego skutecznie zwiększyć ochronę ofiar naruszeń i nadużyć związanych z biznesem oraz stworzyć bardziej globalne równe warunki działania. UE zintensyfikuje wysiłki na rzecz promowania programu godnej pracy w Komisji ONZ ds. Rozwoju Społecznego oraz na Forum Politycznym Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju, biorąc pod uwagę znaczenie godnej pracy dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, w tym celu zrównoważonego rozwoju nr 8 i celów całego programu. UE propaguje również prawa osób z niepełnosprawnościami na całym świecie, w tym w odniesieniu do pracy i zatrudnienia, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

⁷³ Zob. również wspólny komunikat w sprawie zwiększenia wkładu UE w multilateralizm oparty na zasadach, w którym podkreślono znaczenie multilateralizmu dla sprawiedliwej i trwałej odbudowy, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021JC0003&from=EN>

(UNCRPD), której jest stroną. Komisja zobowiązała się do organizowania regularnych zorganizowanych dialogów podczas dorocznej Konferencji Państw Stron Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz w kontekście innych istniejących forów wielostronnych, a także do zacieśnienia współpracy ze szczególnym uwzględnieniem dostępności i zatrudnienia.

Ponadto UE aktywnie uczestniczy w procesach **Międzynarodowej Organizacji Pracy** polegających na ustalaniu norm pracy, nadzorowaniu ich stosowania i promowaniu ich wdrażania⁷⁴. UE będzie nadal zacieśniać ścisłą współpracę z MOP prowadzoną w formie wymiany listów, odnowioną w 2021 r., w szczególności poprzez wspólne działania na forach wielostronnych oraz współpracę dwustronną i współpracę na rzecz rozwoju, ale również poprzez intensywniejszą wymianę informacji, pomoc i regularne spotkania na wysokim szczeblu. Celem jest promowanie podstawowych zasad i praw w pracy, a także innych międzynarodowych norm pracy, w szczególności poprzez ratyfikację i skuteczne wdrożenie aktualnych konwencji MOP oraz promowanie równouprawnienia płci.

UE będzie również współpracować z MOP w celu promowania podejścia ukierunkowanego na człowieka i sprawiedliwej transformacji na potrzeby przyszłości pracy, zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ONZ, Deklaracją MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r., Deklaracją na rzecz przyszłości pracy z okazji stulecia MOP, Europejskim filarem praw socjalnych oraz odpowiednimi normami europejskimi i międzynarodowymi. Celem tego zaangażowania jest również promowanie dialogu społecznego i pracy na rzecz podstawowej ochrony socjalnej i godziwych warunków pracy dla wszystkich, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy. UE wspiera wysiłki na rzecz włączenia prawa do bezpiecznych i zdrowych warunków pracy do ram MOP dotyczących podstawowych zasad i praw w pracy⁷⁵. Komisja będzie również wspierać prace MOP na rzecz opracowania ram pomiaru w celu monitorowania postępów w kierunku bardziej godnego świata pracy.

UE popiera reformę **Światowej Organizacji Handlu** (WTO) w celu dalszego wkładu w zrównoważony rozwój i włączenia społecznego wymiaru globalizacji oraz promowania w ramach WTO rozważań na temat tego, w jaki sposób handel może wspierać godną pracę i sprawiedliwość społeczną. UE będzie opowiadać się w WTO za analizą i wymianą doświadczeń, w tym poprzez aktywniejszą współpracę z MOP, w zakresie: wkładu polityki handlowej w rozwój społeczny; sposobu, w jaki większa ochrona praw pracowniczych sprzyja wzrostowi i rozwojowi; oraz sposobu, w jaki korzyści płynące z liberalizacji handlu docierają do wszystkich pracowników i społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Komisja będzie również aktywnie wspierać dalszy dialog między międzynarodowymi instytucjami finansowymi, MOP, ONZ i WTO na temat komplementarności i spójności ich

⁷⁴ Np. https://www.ilo.org/global/standards/WCMS_697996/lang--en/index.htm

⁷⁵ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12765-2019-INIT/pl/pdf>

polityk oraz współzależności między wzrostem gospodarczym, inwestycjami, handlem i godną pracą.

Pracując z **Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)**, UE wspiera promowanie i wdrażanie międzynarodowych norm dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, aby ułatwić przedsiębiorstwom wkład w godną pracę. UE finansuje programy prowadzone przez OECD, w tym promujące należytą staranność w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej w globalnych łańcuchach dostaw⁷⁶, i będzie nadal propagować uwzględnienie godnej pracy w działaniach OECD dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz w Centrum Rozwoju OECD⁷⁷.

Promowanie godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw, w tym wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej, było kluczowym elementem prac **G-7** i **G-20**, przy aktywnym wsparciu ze strony UE. Współpracując z partnerami z grupy G-7 i G-20, UE będzie dążyć do zapewnienia, by godna praca i ochrona socjalna odgrywały znaczącą rolę w dyskusjach na forum G-7 i G20, w tym we wdrażaniu aspektów społecznych w strategiach „lepszego odbudowywania” obu tych forów. Na przykład w deklaracji przywódców grupy G-20 w Rzymie z 2021 r. grupa zobowiązała się – w reakcji na pandemię – do przyjęcia ukierunkowanego na człowieka podejścia politycznego w celu promowania dialogu społecznego i zapewnienia większej sprawiedliwości społecznej; warunków pracy odpowiadających wymaganiom bezpieczeństwa i higieny; oraz godnej pracy dla wszystkich, w tym w ramach globalnych łańcuchów dostaw⁷⁸.

Komisja będzie również współpracować z **Bankiem Światowym** w celu uwzględnienia godnych warunków pracy i podejścia ukierunkowanego na człowieka jako przekrojowego wymogu w pracach Banku Światowego z państwami trzecimi, a Komisja będzie zachęcać państwa członkowskie do poruszania kwestii godnej pracy, w przypadkach gdy **Międzynarodowy Fundusz Walutowy** zapewnia państwom trzecim wsparcie finansowe.

UE współpracuje z **Radą Europy** w celu zagwarantowania podstawowych praw społecznych i gospodarczych zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi.

Kluczowe narzędzia:

- Wspieranie wdrażania instrumentów Organizacji Narodów Zjednoczonych związanych z godną pracą oraz propagowanie kwestii godnej pracy na forach ONZ, w szczególności podczas wdrażania Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.
- Partnerstwo z MOP w zakresie priorytetów UE, w szczególności wnoszenie wkładu w procesy ustalania norm pracy, nadzorowanie ich stosowania i promowanie ich

⁷⁶ <http://mneguidelines.oecd.org/promoting-responsible-business-conduct-in-latin-america-and-the-caribbean.htm>

⁷⁷ UE uczestniczy w pracach organu zarządzającego Centrum Rozwoju OECD.

⁷⁸ <https://www.g20.org/wp-content/uploads/2021/10/G20-ROME-LEADERS-DECLARATION.pdf>.

wdrażania.

- Wspieranie reformy WTO w celu dalszego wkładu w zrównoważony rozwój, włączenia społecznego wymiaru globalizacji oraz promowania w ramach WTO rozważań na temat tego, w jaki sposób handel może wspierać godną pracę i sprawiedliwość społeczną.
- Propagowanie godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw w deklaracjach grupy G-7 i G-20, współpraca z OECD w zakresie promowania i wdrażania międzynarodowych norm w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, w tym godnej pracy we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi.
- Współpraca z Radą Europy w celu zagwarantowania podstawowych praw społecznych i gospodarczych zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi.

3.4. Współpraca z zainteresowanymi stronami i w globalnych partnerstwach

UE propaguje trójstronny i dwustronny europejski dialog społeczny na poziomie międzysektorowym i sektorowym, w tym przez wsparcie dla 43 **komitetów sektorowego dialogu społecznego w UE**. Partnerzy społeczni regularnie wpisywali promowanie godnej pracy na całym świecie w programy sektorowych komitetów dialogu społecznego, na przykład godną pracę w sektorze rybołówstwa czy tekstyliów. Komisja zaoferuje partnerom społecznym – na ich wniosek – wsparcie w ramach komitetów sektorowego dialogu społecznego w UE w celu rozpoczęcia działań dotyczących odpowiedzialnych łańcuchów dostaw, w tym poszanowania praw pracowniczych, takich jak ogólnounijne dialogi sektorowe w celu wymiany dobrych praktyk i umożliwienia wzajemnego uczenia się. Pomoże to również pracownikom i pracodawcom w całym łańcuchu dostaw w korzystaniu z ich prawa do organizowania się i do wolności zrzeszania się.

UE promuje również dialog ze społeczeństwem obywatelskim w stosunkach zewnętrznych i łączy siły w globalnych partnerstwach. Interakcja z **organizacjami społeczeństwa obywatelskiego** jest kluczowym czynnikiem umożliwiającym promowanie godnej pracy poprzez współpracę z zainteresowanymi stronami, w tym w ramach negocjacji i wdrażania umów handlowych, w przygotowywaniu dialogów dotyczących praw człowieka oraz w kwestiach współpracy na rzecz rozwoju. UE będzie nadal wzmacniać współpracę z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego i propagować bezpieczne i sprzyjające otoczenie dla społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw pracowniczych w działaniach na rzecz tworzenia godnych miejsc pracy.

UE i jej państwa członkowskie wnoszą wkład w **globalne partnerstwa i wielostronne inicjatywy**, które są istotne dla propagowania godnej pracy na całym świecie, w takich dziedzinach jak sprawiedliwa transformacja, bezpieczeństwo i higiena pracy, ochrona socjalna i dialog społeczny, w tym za pośrednictwem inicjatywy „Globalny Ład”⁷⁹. Biorąc

⁷⁹ Partnerstwo na rzecz sprawiedliwej transformacji energetycznej z Republiką Południowej Afryki, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_5768; <https://www.ilo.org/global/topics/safety-and-health-at->

pod uwagę unijną politykę zerowej tolerancji wobec pracy dzieci, Komisja podejmie niezbędne kroki, aby stać się partnerem sojuszu 8.7 na rzecz wyeliminowania pracy dzieci, pracy przymusowej i handlu ludźmi. Komisja zamierza wspólnie z MOP zbadać, w jaki sposób zwiększyć wspólne i odpowiednie wysiłki na rzecz zapewnienia skuteczności interwencji w ramach sojuszu 8.7⁸⁰.

Kluczowe narzędzia:

- Oferowanie wsparcia partnerom społecznym w komitetach sektorowego dialogu społecznego UE w celu rozpoczęcia działań na rzecz poszanowania praw pracowniczych w łańcuchach dostaw.
- Dalsze wzmacnianie współpracy z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego oraz promowanie bezpiecznego i sprzyjającego otoczenia dla społeczeństwa obywatelskiego.
- Wspieranie globalnych partnerstw w różnych obszarach godnej pracy, w tym poprzez stanie się partnerem sojuszu 8.7.

4. WNIOSKI

UE jest zdecydowana dalej wzmacniać swoją rolę odpowiedzialnego lidera w świecie pracy, bronić praw pracowniczych i zapobiegać równaniu w dół, wykorzystując wszystkie dostępne instrumenty i rozwijając je dalej. Promowanie godnej pracy na całym świecie, w tym wyeliminowanie pracy dzieci i pracy przymusowej, jest kluczowym elementem tego przedsięwzięcia.

Promowanie godnej pracy na całym świecie ma kluczowe znaczenie dla UE jako podmiotu geopolitycznego, który zdecydowanie wspiera indywidualne prawa i wolności, zwłaszcza w szybko zmieniającym się świecie pracy i w kontekście zmieniających się globalnych stosunków. Jest ono zgodne z silnym poparciem UE dla multilateralizmu i opartego na zasadach globalnego porządku międzynarodowych norm pracy.

UE odgrywa wiodącą rolę w zapewnianiu, by transformacja ekologiczna i cyfrowa gospodarki szła w parze ze społecznie sprawiedliwą transformacją światową. UE będzie współpracować ze swoimi partnerami międzynarodowymi w celu osiągnięcia ukierunkowanego na człowieka, trwałego, sprawiedliwego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wychodzenia z kryzysu związanego z COVID-19.

Komisja zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o zatwierdzenie podejścia przedstawionego w niniejszym komunikacie oraz o współpracę w celu realizacji jego działań.

work/programmes-projects/WCMS_740967/lang--en/index.htm; <http://visionzero.global/vision-zero-summit-sees-launch-global-osh-coalition>; <https://www.usp2030.org/gimi/USP2030.action>; <https://www.theglobaldeal.com/>.

⁸⁰ Zob. konkluzje 15. posiedzenia wysokiego szczebla KE-MOP, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/meetingdocument/wcms_757939.pdf.

Komisja zamierza regularnie składać sprawozdania na temat stanu realizacji niniejszego komunikatu, w tym na temat zobowiązań UE w wyżej wymienionych kluczowych obszarach polityki.